

Digitaalisen väkivallan tunnistaminen ja siihen puuttuminen sosiaalityössä (DIGISOS)

1. Tarkoitus ja tavoitteet

1.1. Tutkimushankkeen merkitys suhteessa nykytietämykseen sekä tutkimukselliset lähtökohdat

Lähisuhteissa tapahtuva väkivalta on maailmanlaajuinen sosiaalinen ja terveydellinen ongelma sekä ihmisoikeuskysymys. Se aiheuttaa huomattavaa inhimillistä kärsimystä, turvattomuutta, sairauksia sekä merkittäviä kustannuksia yhteiskunnalle (Holmes ym. 2018; Husso 2003; Kruse ym. 2011; Nyqvist 2001; Piippo 2022; Siltala 2021). Yhteiskunnan digitalisoituminen ja viestintäteknologioiden kehittyminen ovat muuttaneet ja moninaistaneet paitsi väkivallan muotoja, myös väkivallan seurauksia. Tutkimushankkeessa tarkastelemme digitaalista väkivaltaa osana sosiaalityössä kohdattavaa ja sosiaalityön asiakkaiden kokemaa lähisuhdeväkivaltaa ja verkottunutta yhteiskuntaa, jossa digitaaliset yhteydet ovat erottamaton osa arkea. Digitaalisella väkivallalla viittaamme parisuhteissa ja läheisissä suhteissa tapahtuvaan väkivaltaan ja vainoon, jossa on hyödynnetty digitaalisia teknologioita kuten älypuhelimia, tietokoneita, sosiaalisen median alustoja, sähköpostia, paikannuslaitteita, pikaviestipalveluita ja hyvinvointiteknologiaa (Woodlock 2016; Ybarra ym. 2017). Kuten muutkin väkivallan muodot, myös digitaalinen väkivalta eroaa sisällöltään, muodoiltaan, yleisyydeltään ja seurauksiltaan sukupuolen perusteella. Erityisesti nuorten tyttöjen ja naisten sekä sateenkaarinuorten seksuaalinen häirintä internetissä on lisääntynyt viime vuosina hälyttävästi (Kouluterveyskysely 2021).

Tutkimusten mukaan digitaalisen väkivallan kanssa koetaan samanaikaisesti muitakin lähisuhdeväkivallan muotoja, kuten henkistä tai fyysistä väkivaltaa (Marganski & Melander 2018, 1071; Temple ym. 2016, 340; Tompson ym. 2013). Teknologisen kehityksen varjopuolena on tarjoutunut uusia keinoja toteuttaa esimerkiksi identiteettivarkauksia, taloudellista ja seksuaalista väkivaltaa sekä henkeä uhkaavaa vainoa. Uhrien kokemusmaailmassa teknologiavälitteinen väkivalta on erityisen traumatisoivaa ja eristävää. Tekijä tuntuu olevan läsnä - aina ja kaikkialla - eivätkä teot rajaudu tiettyyn fyysiseen tilaan, josta voisi ainakin periaatteessa paeta.

Tietokoneet, älypuhelimet, internet ja muut digitaaliset teknologiat ovat olennainen osa ihmisten arkea ja toimintaa, mistä on osaltaan seurannut myös digitaalisen väkivallan sivuuttamista ja normalisointia. Digitaalisen väkivallan seurauksia saatetaan vähätellä, koska teot eivät tapahdu kasvokkaisessa vuorovaikutuksessa eikä niistä jää todisteeksi fyysisiä ruhjeita. (Dragiewicz ym. 2018.) Digitaalisen väkivallan kohteina olleiden kuulluksi tulemista ja avun saamista vaikeuttaa osaltaan myös tiedon puute digitaalisen väkivallan ilmenemismuodoista ja siihen puuttumisen mahdollisuuksista, sekä väkivallan kohteille lankeava häpeä, todistamisen taakka ja väkivallan haavoittavuutta ja vakavuutta väheksyvät asenteet. Väkivaltaa koskevat asenteet ja uskomukset ovat osaltaan mahdollistaneet ilmiön vähättelyn ja torjunnan, mikä on näkynyt paitsi yksittäisten ihmisten - uhrien, tekijöiden ja ammattilaisten - toiminnassa ja väkivaltatyön käytännöissä, myös hyvinvointipoliittisissa ratkaisuissa, rikosprosessissa ja lainsäädännössä. (Husso ym. 2015; 2017; 2020; 2021; Lakeus & Keskinen 2020; Piippo ym. 2021; Piippo 2022.) Tutkimustulosten lisäksi digitaalisen väkivallan vakavuudesta kertovat Istanbulin sopimuksen toimeenpanoa valvovan asiantuntijaryhmän julkaisemat väkivallan "digitaalista ulottuvuutta" koskevat toimentasuositukset (GREVIO 2021). Vuoden 2023 alusta uudistunut seksuaalirikoslainsäädäntö puuttuu myös monilla tavoin verkossa tapahtuviin seksuaalisiin loukkauksiin.

Väkivaltatutkimuksen rinnalla tutkimuksemme kiinnittyy palvelujärjestelmien tutkimuksen kenttään. Apua väkivaltaan liittyviin ongelmiin haetaan Suomessa eniten sosiaali- ja terveystalvluista ja merkittävä osa asiakkaista ohjataan väkivaltatyön erityispalvelujen piiriin sosiaalityön toimesta. Istanbulin sopimuksen mukaisesti sosiaalipalveluja tulee järjestää digitaalisesta väkivallasta aiheutuvaan tuen tarpeeseen. Väkivaltatyötä on velvoite tehdä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluihin sijoittuvassa sosiaalityössä että sosiaalityön erityispalveluissa, kuten väkivaltatyön avopalveluissa ja turvakodeissa. Sosiaaliala on siten avainasemassa digitaalisen väkivallan tunnistamisessa ja siihen puuttumisessa. (Nipuli 2019; SHL 1301/2014, 33a §.)

Väkivalta ja erityisesti digitaalisen väkivallan muodot jäävät ammattilaisilta usein tunnistamatta (Hakkarainen 2019; Lakeus & Keskinen 2020; Powell & Henry 2016). Esimerkiksi terveydenhuollossa tunnistetaan alle prosentti väkivallan kohteena olleista, vaikka väkivallan kohteena olleet käyttävät terveydenhuollon palveluita jopa 80 prosenttia enemmän kuin muu väestö (Siltala 2021). Vastaavia ongelmia on myös sosiaalityössä: väkivalta jää tunnistamatta tai siihen ei ole valmiuksia puuttua. Lisäksi merkittävä osa erityispalveluihin kuten turvakotiin ohjatuista asiakkaista hakeutuu palvelujen piiriin toistuvasti (Husso ym. 2021; McFarlane ym. 2015; Niklander ym. 2019). Myös perhesurmia koskevistä selvityksistä (Sisäministeriö 2012; THL 2014) käy ilmi, että väkivalta on usein ollut viranomaisten tiedossa, mutta ongelma on sivuutettu. Huoli väkivaltatyön jäämisestä katveeseen uusilla hyvinvointialueilla on siten aiheellinen (Nipuli 2019; October & Laitinen 2022). Digitaalisen väkivallan tunnistamisessa ja siihen puuttumisessa on merkittäviä tutkimuksellisia aukkoja, joihin DIGISOS-hanke tarttuu. Keskeisenä yhteistyötahona ovat uusien hyvinvointialueiden väkivaltatyön koordinaattorit sekä sosiaalityön vastuulla olevan väkivaltatyön asiantuntijat.

Tutkimukselliset lähtökohdat:

Digitaaliselta väkivallalta on vaikeaa suojautua. Jatkuvasti läsnä olevana se kaventaa elämänpiiriä, rajoittaa toimintamahdollisuuksia ja tuottaa pelon, yksinäisyyden ja turvattomuuden kokemuksia. (Pew Research Center 2021; Powell & Henry 2016.) Teoreettisena viitekehyksenä hankkeessa hyödynnetään väkivallan haavoittavuuden, intersektionaalisuuden, turvan rakentumisen sekä osallisuuden näkökulmia. Haavoittuvuus on elämän inhimillinen ulottuvuus, ja sen käännpuolena on herkkyys ja kyky myötäelää ja olla läheisessä suhteessa toiseen. Vahvuutta, omillaan pärjäämistä ja riippumattomuutta korostavassa kulttuurissamme haavoittuvuudesta on kuitenkin tullut myös heikkouden merkki ja häpeän lähde. Mikäli palvelujärjestelmässä ei tunnisteta lähisuhdeväkivallan muotoja ja ymmärretä niiden seurauksia, väkivaltaa ei oteta asiakaskohtaamisissa puheeksi. Samalla väkivalta ja sen haavoittavuus helposti sivuutetaan ja väkivaltaa kokeineita vastuutetaan ja syyllistetään kohtaamastaan väkivallasta. (Husso ym. 2017; Linner Matikka 2020; Piippo ym. 2021.)

Haavoittuvuus on sekä universaalia, kaikkia ihmisiä koskettavaa, että erityistä ja erottelevaa. Tutkimuksellisena näkökulmana haavoittuvuuden huomioiminen tekee näkyväksi intersektionaaliset erot ja eriarvoisuudet eli väkivallan kokemusten moninaisuuden ja niiden erilaiset seuraukset eri ihmisille, yhteisöille ja instituutioille. Samalla väkivallan haavoittavuus heikentää osallisuutta ja murtaa turvallisuutta ja hyvinvointia monilla tavoilla ja tasoilla. Vaikka kärsimys (misère) on yksilöllinen kokemus, se on myös yhteiskunnallisesti tuotettua (social suffering). On poliittinen valinta, kenen haavoittumisen kokemuksiin ja kärsimykseen kiinnitämme huomiota ja ketä suojaamme – tai jätämme suojaamatta – väkivallalta (Bourdieu 1999; Powell & Henry 2018). Tämä koskee paitsi erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden erilaisia tilanteita ja erilaisia väkivallan

muotoja, myös palvelujen ja palvelujärjestelmän kehittämistä, tai kehittämättä jättämistä, sekä työntekijöiden turvallisuudesta huolehtimista.

Tarkoitus ja tavoitteet:

DIGISOS-hankkeessa tutkitaan digitaalista väkivaltaa haavoittavuuden sekä asiakkaiden osallisuuden ja turvan rakentumisen näkökulmista. Tarkoituksena on

- o tutkia digitaalisen väkivallan muotojen tunnistamista ja väkivaltaan puuttumisen haasteita,
- o tuottaa tietoa digitaalista väkivaltaa kokeneiden asiakkaiden tuen tarpeista ja turvan uudelleen rakentumisen mahdollisuuksista,
- o tutkia palveluiden tarkoituksenmukaisuutta, saatavuutta sekä digitailisoitumista ja tuottaa tietoa digitaalisten palvelujen kehittämisen mahdollisuuksista sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen sosiaalityössä ja sosiaalityön vastuulla olevissa väkivaltatyön erityispalveluissa.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa väkivallan vastaista työtä ja siirtymää kohti väkivallasta vaapaampaa sosiaalisesti kestävämpää yhteiskuntaa. Kokonaisuus tuottaa lisätietoa erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden palvelutarpeista ja niiden asettamista haasteista sosiaalityön osaamiselle. Hankkeet tavoitteet tukevat hyvien käytäntöjen levittämistä ja implementointia palvelujärjestelmässä, jossa eri väkivallan muotojen kohteena olleet asiakkaat jäävät vaille tarvitsemaansa apua ja palaavat toistuvasti takaisin sosiaalityön palvelujen piiriin. Tehokkaampi väkivaltaan puuttuminen mahdollistaa osallisuuden, toimijuuden ja turvallisuuden lisääntymisen sekä asiakkaiden arjessa että ammatillisissa käytännöissä.

1.2. Tutkimuskysymykset

DIGISOS hankkeessa tutkitaan

- 1) millaisia ovat digitaalisen väkivallan, tunnistamisen ja väkivaltaan puuttumisen haasteet ja mahdollisuudet ja miten ne ovat yhteydessä muihin lähisuhdeväkivallan muotoihin,
- 2) millaisia tuen tarpeita digitaalisen väkivallan kohteena olleilla on ja
- 3) millaisia ovat väkivaltatyön digitaaliset palvelut, miten ne vastaavat asiakkaiden tuen tarpeisiin ja miten digitaalisia palveluja tulisi kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen sosiaalityössä ja sosiaalityön vastuulla olevissa väkivaltatyön erityispalveluissa.

1.3. Tutkimuksen avulla syntyvät tutkimustulokset ja niiden tieteellinen vaikuttavuus, mahdollisuus tieteellisiin läpimurtoihin ja tutkimuksen uudistumiseen

DIGISOS-hanke tuottaa tietoa digitaalisen väkivallan tunnistamisen ja siihen puuttumisen haasteista ja mahdollisuuksista sosiaalityön käytännöissä ja sosiaali- ja terveystieteiden palvelujärjestelmässä sekä haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden turvan rakentumisesta ja osallisuuden vahvistamisesta. Hankkeessa tehtävä tutkimus osallistuu kansallisen ja kansainvälisen väkivaltatutkimuksen, sosiaalityön käytäntöjen, turvallisuuden, haavoittavuuden, osallisuuden, teknologiavälitteisen väkivallan, palvelujärjestelmän kehittämisen sekä sensitiivisten aiheiden tutkimuksen menetelmälliseen ja teoreettiseen keskusteluun. DIGISOS-hanke toimii tiiviissä tutkimusyhteistyössä [ISEDA Innovative Solutions to Eliminate Domestic Abuse](#) -Horizon hankkeen Suomeen sijoittuvan osahankkeen sekä yhdeksän EU-maan väkivaltatutkijoiden kanssa. Hanke osallistuu aktiivisesti kansainväliseen tutkimusyhteistyöhön. Hankkeen vahvuutena on korkeatasoinen

teoreettinen tutkimus sekä vahva tutkimuksen ja käytännön yhteistyö hyvinvointialueiden väkivaltatyön asiantuntijoiden kanssa, mikä luo hyvän pohjan innovatiiviselle ja vaikuttavalle teolliselle tutkimukselle. Hankkeen kansainvälinen ja monitieteinen tutkimus mahdollistaa eri tutkimusalojen tiedon ja osaamisen yhdistämisen sekä tutkimusta uudistavat teoreettiset, käsitteelliset ja menetelmälliset avaukset.

1.4. Haun erityistavoite

DIGISOS vahvistaa sosiaalityön tutkimusperustaista työkalutuuia ja sosiaali- ja terveystalvelu-järjestelmän tutkimusperustaista kehittämistä. Sisällön ja tavoitteiden puolesta hankkeella si-joittuu kaikille kuudelle mainitulle painoalueelle. Hankkeessa tehdään 1) sosiaalityötä sosiaali- ja terveydenhuollon etuuksien ja palveluiden järjestelmässä koskevaa tutkimusta sekä 2) tutki-taan sosiaalityön työmenetelmiä ja 3) niiden vaikuttavuutta väkivallan, erityisesti digitaalisen väkivallan muotojen tunnistamisessa, väkivaltaan puuttumisessa sekä väkivaltaa kokeneiden auttamisessa. Keskiössä on 4) erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden elämäntilanteiden ja pal-velutarpeiden tutkimus. Hanke kohdistuu 5) ennakoivan, ehkäisevän ja rakenteellisen sosiaali-työn tutkimukseen sekä sosiaalialan innovaatioihin, mitä vahvistaa tiivis yhteistyö ISEDA Inno-vative Solutions to Eliminate Domestic Abuse Horizon hankkeen kanssa. Läpäisevänä teemana on 6) asiakkaiden osallisuuden ja toimijuuden vahvistaminen. Hankkeen tavoitteen osuvat vah-vimmin painoalueille 4 ja 5.

2. Toteutus

2.1. Työsuunnitelma ja aikataulu

Tutkimushanke koostuu kahdesta toisiaan täydentävästä työpaketista (TP1 ja TP2).

Taulukko 1: Tutkimuksen tavoitteet ja työpaketit:

TP1: Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen sosiaalityö	TP2: Sosiaalityön vastuulla olevat väkivaltatyön erityispalvelut
Digitaalisen väkivallan eri muotojen tunnistaminen, väkivaltaan puuttuminen ja väkivaltaa kokeneiden auttamisen käytännöt	Digitaalista väkivaltaa kokeneiden asiakkaiden tuen tarpeet, auttamisen ja digitaalisen palvelu-järjestelmän kehittämisen edellytykset

TP1 kohdentuu sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen sosiaalityöhön. Hankkeen alkuvai-heessa toteutetaan verkkokysely ja fokusryhmähaastattelut sosiaalityöntekijöille. Kyselyjen ja haastattelujen pohjalta otetaan jatkokehittämisen kohteeksi tutkimusryhmän aiemmin erityi-sesti turvakotityöhön kehittämä digitaalisen väkivallan kartoituslomake. Sen pohjalta tuotetaan sekä perus- että erityispalveluiden sosiaalityöhön systemaattisen väkivallan puheeksi ottamisen tueksi ja digitaalisen väkivallan muotojen kartoittamiseksi tutkimusperustainen digitaalisen vä-kivallan seulontalomake. Seulontalomakkeen kehittäminen tukee sosiaali- ja terveystalveluiden integraatiota kehittämällä työmenetelmän, joka on sovellettavissa niin sosiaali- kuin terveystal-veluissa. Lomake vastaa tutkimusryhmän aiemmin terveysalalle kehittämää valtakunnallisessa käytössä olevaa seulontalomaketta sekä terveydenhuollossa ja erityissairaanhoidossa käytössä olevia lähisuhdeväkivallan tunnistamisen menetelmiä. Sen vaikutusta lähisuhdeväkivallan tun-nistamiseen, väkivaltaan puuttumiseen, asiakkaiden avun saamiseen ja työntekijöiden kokemuk-siin omasta työskentelystä arvioidaan palautekyselyn perusteella. **TP 2** keskittyy sosiaalityön vas-tuulla oleviin väkivaltatyön erityispalveluihin. Työpaketissa tutkitaan haastatteluaineistojen

pohjalta väkivaltatyön avopalveluiden ja turvakotien työntekijöiden sekä digitaalisen väkivallan kokemusasiantuntijoiden näkemyksiä turvan rakentumisen edellytyksistä ja esteistä, ja tutkitaan palvelujärjestelmän katkoksia sekä palveluiden sujuvamman yhteensovittamisen mahdollisuuksia. Näin tuotetaan lisätietoa erityisistä tuen tarpeista ja niistä haasteista, joita nämä voivat asettaa sosiaalityön osaamiselle

Taulukko 2: Aikataulu ja tehtävät

AIKATAULU JA TEHTÄVÄT	2023	2024	2025
HENKILÖRESURSSIT			
TP1: 2 tutkijaa (postdoc+doc) TP2: 2 tutkijaa (postdoc+doc), tutkimusryhmä			
TUTKIMUSTEHTÄVÄT			
Käynnistys: kysely (sosiaalityöntekijät), fokusryhmähaastattelut (sosiaalityöntekijät, väkivaltatyöntekijät)	TP1 ja TP2		
Ensimmäisen kyselyn analysointi ja tulosten raportointi. Haastattelujen toteutus ja analysointi.		TP1 ja TP2	
Tulosten raportointi.			TP1 ja TP2
VIRSTANPYLVÄÄT			
Kick of seminaari, eettinen ennakoarviointi hankkeelle, tutkimusluvut.	TP1 ja TP2		
Seulontalomakkeen päivittäminen ja pilotointi.		TP1 ja TP2	
Hankkeen loppuseminaari. Seulontalomakkeen implementointi.			TP1 ja TP2
AIKAANSAANNOKSET			
Suomenkielinen artikkeli, käsikirjoitus	TP1 ja TP2		
2 kansainvälistä ja 1 suomenkielinen artikkeli, 1 blogi-teksti		TP1 ja TP2	
1 kansainvälinen ja 1 suomenkielinen vertaisarvioitu artikkeli, 1 blogiteksti			TP1 ja TP2

2.2. Tutkimusaineisto (data ja materiaali), tutkimusmenetelmät ja tutkimusympäristö

Aineistot ja menetelmät: DIGISOS-hankkeessa hyödynnetään tutkimusryhmän edeltävissä projekteissa keräämiä digitaalista väkivaltaa käsitteleviä aineistoja, kuten *Enhancing Professional Skills and Raising Awareness on Domestic Violence, Violence against Women and Shelter Services* EU-hankkeessa (EPRAS 2017-2019) kerättyä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille suunnattua kysely- ja fokusryhmähaastatteluaineistoa, *Koronaepidemian vaikutukset lähisuhdeväkivallan kokemuksiin ja palveluiden käyttöön* tutkimushankkeessa (KOVÄ 2020-2021) kerättyä turvakodin työntekijöiden kysely- ja fokusryhmähaastatteluaineistoa, *Naisiin kohdistuvaan digitaaliseen väkivaltaan puuttumisen haasteet poliisin työssä, rikosprosessissa ja tukipalveluissa* -hankkeessa (DIGNITEAS 2022-2023) kerättyä väkivaltatyöntekijöiden fokusryhmähaastatteluaineistoa sekä ISEDA *Innovative Solutions to Eliminate Violence* -Horizon hankkeen digitaalisten palveluiden ja pelillistämisen kehittämistä koskevaa aineistoa. Tutkimusryhmän aiemmissa hankkeissa kerätyt aineistot ovat tuottaneet ajankohtaista aineistoa digitaalisen väkivallan kohtaamisesta ja siihen puuttumisesta sosiaalityössä ja sosiaali- ja terveyspalveluissa. Niiden tuottama tieto ja tutkimus muodostaa vahvan perustan DIGISOS-hankkeen tutkimukselle.

Uusina aineistoina kerätään yhteistyössä (TP1 ja TP2) DIGISOS-hankkeen tavoitteisiin ja tutkimuskysymyksiin täsmällisesti vastaavat määrälliset ja laadulliset aineistot:

1. Kysely sosiaalityöntekijöille sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluissa (TP1).

Verkkokyselyt (N=200) toteutetaan ennen digitaalisen väkivallan seulontalomakkeen luonnosta ja pilotointia. Kyselyssä kartoitetaan digitaalisen väkivallan eri muotojen tunnistamisen ja väkivaltaan puuttumisen haasteita ja mahdollisuuksia (ml. digitaaliset palvelut) sekä käytettävissä olevia työkaluja ja menetelmiä väkivallan eri muotojen puheeksi ottamiseen. Lomakkeen pilotoinnin loppuvaiheessa tehdään uusintakysely lomakkeen toimivuudesta.

2. Sosiaalityöntekijöiden, erityispalveluiden väkivaltatyöntekijöiden sekä esihenkilöiden fokusryhmähaastattelut (TP1 & 2).

Fokusryhmähaastatteluihin osallistuu neljä sosiaali- ja

terveydenhuollon peruspalveluiden sosiaalityöntekijöiden ryhmää (3-6 sosiaalityöntekijää/ryhmä), kaksi esihenkilöiden ryhmää (3-6 osallistujaa/ryhmä) ja neljä turvakotien ja väkivaltatyön avopalveluiden sosiaalityöntekijöiden ryhmää. Haastatteluissa hyödynnetään kyselyn tuottamaa tietoa ja jäsennetään digitaaliseen lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen sekä ammatillisten käytäntöjen, digitaalisten palvelujen ja palvelujärjestelmän kehittämisen haasteita ja mahdollisuuksia. Fokusryhmähaastattelut ovat tutkijoiden ohjaamia, tiettyyn aiheeseen foku-soituvia ryhmäkeskusteluja, joiden tarkoitus on selvittää osallistujien mielipiteitä ja asenteita keskustelun kohteena olevasta ilmiöstä (Fern 2001).

3. Digitaalisen väkivallan kokemusasiantuntijoiden syvähaastattelut (TP2). Lähisuhdeväkivallan kokemusasiantuntijoille toteutetaan 6-8 syvähaastattelua heidän kohtaamistaan digitaalisen väkivallan muodoista, väkivallan vakavuudesta, seurauksista ja tuen tarpeista. Lisäksi selvitetään kokemuksia etäpalveluista ja tekoälyä hyödyntävistä palveluista. Aineiston avulla tuotetaan lisätietoa erityisistä tuen tarpeista ja niistä haasteista, joita nämä voivat asettaa sosiaalityön osaamiselle. Aineistot tuottavat oleellista tietoa sosiaalityöntekijöiden, esihenkilöiden ja asiakkaiden kokemuksista ja näkemyksistä sekä väkivaltaan puuttumisen ja uusien käytäntöjen implementoimisen haasteista ja mahdollisuuksista sosiaalityössä, turvakodeissa ja sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmässä. Aineiston ja tulosten käyttöoikeuksiin ja hallintaan liittyvistä immateriaalioikeuksista laaditaan sopimus konsortion jäsenten ja yhteistyötahojen kesken. Sopimuksen laatimisesta vastaavat Tampereen yliopiston tutkimuspalvelut.

Aineiston analyysissa hyödynnetään monimenetelmällistä tutkimusta ja käytäntöjen tutkimuksen näkökulmaa. Monimenetelmällinen tutkimus viittaa tässä yhteydessä sekä kvantitatiivisten että kvalitatiivisten menetelmien, kuten ristiintaulukoinnin ja monimuuttujamenetelmien sekä temaattisen sisällönanalyysin ja kehysanalyysin hyödyntämiseen. Käytäntöjen näkökulma mahdollistaa puolestaan yksilöiden kokemusten ja rakenteiden välisten suhteen analysoimisen. Käytännöt luovat myös kehyksen, jossa palveluja tarjotaan, asiakkaita kohdataan ja autetaan. Käytäntöjen tarkastelu auttaa väkivallan kohtaamisen haasteiden jäsentämisessä sekä erityisen tuen tarpeen tunnistamisessa.

Tutkimusympäristö:

Turun yliopiston (UTU) Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta on mukana sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) koulutus- ja tutkimuskeskus [Sote-akatemiassa](#), joka kokoaa opiskelijat, tutkijat ja asiantuntijat yhdistämään osaamisensa tulevaisuuden sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämiseksi. Turun yliopistossa (UTU) lähisuhdeväkivaltatutkimus on keskittynyt sosiaalitieteiden laitoksen sosiaalityön oppiaineeseen. Tutkimus käynnistyi 1990-luvun lopulla ja tutkimusalueita ovat parisuhdeväkivallan dynamiikka, rahakonfliktit ja taloudellinen väkivalta parisuhteessa, naisten ja miesten parissa tehtävä auttamistyö.

Tampereen yliopiston (TAU) Yhteiskuntatutkimuksen yksikön keskeisiä tutkimusteemoja ovat yhteiskunnallisen hallinnan murros, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset prosessit ja riskit sekä hyvinvoinnin haasteet ja kestävä kehitys. DIGISOS-hanke on osa TAU:n hyvinvoinnin ja palvelujärjestelmän tutkimusta, jonka monitieteisessä yhteisöissä ([Sustainable Welfare Systems](#) sekä [Transforming Welfare Systems](#)) tutkitaan sekä pitkän linjan yhteiskunnallisia muutoksia, rakenteellisia kysymyksiä, institutionaalisia käytäntöjä että ihmisten arkea. Väkivaltatutkimus ja kriminologia ovat keskeisiä teemoja sosiaali- ja terveyspalveluiden tutkimuksessa.

Jyväskylän yliopiston (JYU) Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos on erikoistunut yhteiskunnallisten muutosprosessien tutkimiseen. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksella tehdään tieteenalarajat ylittävää, ongelmalähtöistä tutkimusta. Tieteellisen perustutkimuksen lisäksi

pyrkimyksenä on edesauttaa tieteen keinoin tasa-arvoisemman, turvallisemman, suvaitsevaisemman ja avoimemman yhteiskunnan rakentamista, mikä on mahdollistanut monitieteisen palkitun väkivaltatutkimuksen opintokokonaisuuden perustamisen Jyväskylän yliopistoon.

2.3. Riskien arviointi ja vaihtoehtoinen toteutustapa

Lähisuhdeväkivallan kaltaisten sensitiivisten aiheiden tutkiminen edellyttää huolellisesti suunniteltua tutkimusasetelmaa. Oleelliset riskit aineiston keräämisen toteuttamisessa liittyvät viiveisiin 1) tutkimusaineiston keräämiseen liittyvissä luissa, 2) aineiston keräämisessä sekä 3) koronapandemian kaltaisten poikkeustilojen aiheuttamiin rajoituksiin. Kahteen ensimmäiseen mainittuun riskiin DIGISOS-hanke on varautunut erittäin hyvin. Tutkimusryhmän jäsenillä on vahva tutkimusmenetelmien ja tutkimuseettisten kysymysten asiantuntemus sekä laajat verkostot yliopiston sisällä, käytännön sosiaalityössä ja väkivaltatyössä. Kolmas riski on käsiteltävissä, koska tutkijat ovat tottuneet etätyöskentelyyn ja työskentelevät sujuvasti verkkovälitteisesti kaikissa työtehtävissä. Tutkimusryhmä on myös kokenut sensitiivisten aiheiden tutkimuksessa ja erityisesti lähisuhdeväkivallan ja palvelujärjestelmän tutkimuksessa (esim. Husso ym. 2015; 2017, 2020, 2021; Nyqvist 2001; Holma & Nyqvist 2017; Piippo ym. 2021; Piippo 2022) mikä lisää todennäköisyyttä riskien ennakoinnin ja niiden ratkaisemisen mahdollisuuksien löytämiseen ja hyödyntämiseen. Tarvittaessa hankkeella on mahdollisuus säätää tutkimusasetelmaa, menetelmiä ja aineistojen keräämisen ja analysoimisen tapoja tilanteen niin vaatiessa. Tällaisen tilanteen realisoituminen on kuitenkin epätodennäköistä.

2.4 Konsortion lisäarvo

Konsortio on DIGISOS-hankkeelle merkittävä resurssi. Yhteistyö eri instituutioiden välillä mahdollistaa eri alojen asiantuntemuksen ja näkökulmien raikkaan yhdistämisen ja aiempaa laaja-alaisemman näkemyksen saavuttamisen. Läheinen yhteistyö sosiaalityön, sosiaalipalvelujen, väkivaltatutkimuksen, digitaalisten palveluiden ja väkivaltatyön tutkijoiden kesken mahdollistaa uusia menetelmällisiä, käsitteellisiä sekä teoreettisia oivalluksia digitaalisen väkivallan kaltaisten sensitiivisten aiheiden tutkimuksessa. Konsortio edistää väkivaltatutkimuksen ja -opetuksen valtavirtaistamista ja tuottaa hankkeelle laajemman yhteistyö- ja asiantuntijaverkoston, mikä vähentää riskejä ja vahvistaa tiedon levittämistä ja käytäntöön sovellettavuutta.

3. Hakija, tutkimusryhmä ja yhteistyötahot

3.1. Tutkimushankkeessa työskentelevät henkilöt ja heidän hankkeen toteuttamisen kannalta keskeiset ansiot

Leo Nyqvist, VTT, sosiaalityön emeritusprofessori, on DIGISOS-konsortion johtaja ja työpaketin 1 johtaja. Nyqvist on tutkinut 1990-luvun lopulta lähtien parisuhdeväkivallan dynamiikkaa, Ensi- ja turvakotien väkivaltatyötä turvakotien naisasiakkaiden sekä miestyön asiakkaiden osalta sekä miesten väkivalta- ja kriisityötä. Nyqvist on julkaissut aihepiiristä laajasti ja kouluttanut lähisuhdeväkivallan teemoista eri ammattiryhmiä Suomessa että ulkomailla.

Marita Husso, YTT, sosiaalipolitiikan professori, on DIGISOS-konsortion varajohtaja ja työpaketin 2 johtaja. Husso on johtanut yhdeksää väkivaltatutkimukseen ja sosiaalipalveluihin liittyvää tutkimushanketta, ja toimii DIGISOS-hankkeen keskeisen kansainvälisen yhteistyötahon ISEDA Innovative Solutions to Eliminate Domestic Abuse -Horizon hankkeen Suomen osuuden johtajana. Hän on väkivaltatutkimuksen opintokokonaisuuden (30 op, JY) perustaja ja Interpersonal Violence – Differences and Connections (Routledge 2017) sekä Violence, Gender and Affect –

Ideological, Institutional and Affective Practices (Palgrave 2021) antologioiden ensimmäinen toimittaja.

Sisko Piippo, YTT, yliopistonopettaja, sosiaalityö, JyU, väitteli syksyllä 2022 lähisuhdeväkivallan ammatillisesta kohtaamisesta ja toimijuudesta. Nykyiset tutkimustehtävät liittyvät digitaalisen väkivallan tunnistamiseen tukipalveluissa, rikosprosessissa ja syyttäjän työssä. Piippo on yksi sosiaalityön valtakunnallisen väkivaltatutkimuksen verkkokurssin perustajista ja opettajista.

Anniina Kaittila, VTT, yliopistonlehtori, sosiaalityö, TY. Kaittila on tutkinut taloudellista väkivaltaa, avun hakemisen käytäntöjä lähisuhdeväkivaltaan liittyen sekä sosiaalityön työkäytäntöjä ja avun saantia moninaisissa asiakasryhmissä.

Johanna Linner Matikka, YTM, sosiaalityö, on jatko-opiskelija Welfare, Health and Management (WELMA) -tohtoriohjelmassa. Hänen väitöskirjatutkimuksensa keskittyy lähisuhdeväkivallasta selviytymisen ja toipumisen ehtojen ja edellytysten tutkimiseen.

Sonja Tihveräinen, YTM, sosiaalityö, toimii väitöskirjatutkijana ja apurahatutkijana Tampereen yliopistossa, ja valmistelee väitöskirjaa digitaalisesta väkivallasta parisuhteissa. Tutkimus käsittelee teknologiaa parisuhdeväkivallan, pakottavan kontrollin ja eron jälkeisen vainon välineenä ja sen tunnistamisen haasteita sosiaali- ja terveystaloudellisuudessa.

Hanna Mielismäki, YTM, sosiaalityö ja sosiologia, toimii väitöskirjatutkijana Tampereen yliopistossa. Hän tutkii lähisuhdeväkivaltaa rakenteellisena kysymyksenä ja valmistelee väitöskirjaa palvelujärjestelmästä ja tekoälyn eettisistä kysymyksistä väkivaltatyön digitaalisissa palveluissa.

Työpaketti 1: Hankkeen vastuullinen johtaja ja työpaketin 1 vastuullinen tutkija on professori Leo Nyqvist. Hän vastaa hankkeen johtamisesta yhdessä professori Marita Husson kanssa, osallistuu sekä aineiston keräämiseen ja analysoimiseen että tieteellisten artikkeleiden kirjoittamiseen, ja on osaltaan vastuussa sekä työpaketin että konsortion päättämisestä vuonna 2024. Sisko Piippo ja Anniina Kaittila työskentelevät hankkeessa post doc -tutkijoina vuosina 2023-2024 ja vastaavat laadullisen ja määrällisen aineiston keräämisestä, analysoimisesta ja raportoinnista. Johanna Linner Matikka työskentelee hankkeessa tutkijana ja osallistuu aineiston keräämiseen, analysoimiseen ja tulosten raportointiin vuosina 2023-2024.

Työpaketti 2: Hankkeen varajohtaja ja työpaketin 2 johtaja Marita Husso työskentelee hankkeessa ja vastaa TP 2:n johtamisesta. Hän osallistuu hankkeen hallinnointiin ja aineiston analysoimiseen sekä tulosten raportointiin. Hanna Mielismäki työskentelee hankkeessa palvelujärjestelmän, tekoälyn hyödyntämisen ja rakenteellisen väkivallan tutkijana vuosina 2024-2025. Sonja Tihveräinen työskentelee hankkeessa vuonna 2024 ja osallistuu aineiston analysoimiseen sekä tutkimustulosten raportointiin.

Tutkimusryhmällä on merkittävä määrä kokemusta lähisuhdeväkivallan tutkimuksesta ja opetuksesta erityisesti sosiaalityön, sosiaalipolitiikan ja sosiologian aloilla. Tutkijoilla on laajat yhteistyöverkostot ja runsaasti yhteisiä hankkeita ja julkaisuja. Hankkeen johtajilla on paljon kokemusta tutkimushankkeiden johtamisesta ja aihepiirin tutkimuksesta. Yhteistyö on tuottanut kansainvälisen palkitun väkivaltatutkimusta ja tutkijoita laajasti yhteen kokoavan konferenssarjan [IPVI Interpersonal Violence Interventions – Social and Cultural Perspectives](#) ja palkitun [väkivaltatutkimuksen opintokokonaisuuden](#), väkivaltatutkimuksen artikkeleita ja kansainvälisiä antologioita (mm. Husso ym. 2017 ja 2021) sekä kansainvälisiä ja kansallisia väkivaltatutkimushankkeita, kuten Violence Intervention in Specialist Health Care (VISH; EU 2009–2010), Encountering Violence in Social and Health Care Organizations (SA 2011–2014), Violence, Professional Practices and Occupational Health in Social and Health Care Sector (Aaltosen säätiö

2011–2014) Encountering Domestic Violence and Multi-Professional Cooperation among the Police and Social and Health Care (EPRAS, EU 2017–2019), Koronan vaikutukset lähisuhdeväkivaltaan ja avun saamiseen (KOVÄ, Eduskunta 2020–2021), Education and Raising Awareness in Schools to Prevent and Encounter Gender-Based Violence (ERASE GBV; EU 2019–2021), Naisiin kohdistuvaan digitaaliseen väkivaltaan puuttumisen haasteet poliisin työssä, rikosprosessissa ja tukipalveluissa (DIGNITEAS; VN TEAS).

Tutkijankoulutuksen järjestäminen ja tutkijanuran edistäminen tutkimushankkeessa: Hankkeen tutkijat ovat pääasiassa väitelleitä tai hankkeen vanhempien tutkijoiden kanssa ohjaussuhteissa. Väitöskirjantekijöillä on toimiva ohjaus- ja opintosuunnitelma omissa organisaatioissaan. Tutkimushankkeeseen osallistuminen tarjoaa erinomaisen kollegiaalisen tuen sekä mahdollisuuden työskennellä monitieteisessä yhteisössä ja oppia tutkimuksen tekemistä, tutkimushankkeissa työskentelemistä ja yhteisjulkaisemista. DIGISOS-konsortio muodostaa tutkimus- ja yhteistyöverkoston, joka toimii innostavana yhteisönä myös uusille tutkimustyöstä ja aihepiiriin opetuksesta kiinnostuneille jäsenille.

3.2. Yhteistyötahot

DIGISOS-hankkeen tärkeitä kansallisia yhteistyötahoja ovat **Keski-Suomen hyvinvointialueen väkivaltatyön koordinaattori Merja Pihlajasaari**, **Helsingin väkivaltatyön koordinaattori Ilona Fagerström** sekä **Turun väkivaltatyön koordinaattori Katja Ärling**. Merkittäviä yhteistyötahoja ovat myös Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) **väkivallan vastaisen työn osaamiskeskittymä**, Naisiin kohdistuvaan digitaaliseen väkivaltaan puuttumisen haasteet poliisin työssä, rikosprosessissa ja tukipalveluissa **DIGNITEAS** -tutkimushanke, **Viola väkivallasta vapaaaksi Ry**, **Lähisuhdeväkivaltatyön osaamisverkosto Etelä-Savo** sekä **Setlementti Tampere**. Turvakotitutkimuksen suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat **Ensi- ja turvakotien liitto sekä Porvoon, Sophie Mannerheimin ja Mikkelin turvakodit** sekä **Turvakoti Mona**. Turvakotien vastuusosiaalityöntekijät toimivat avainhenkilöinä tutkimuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Hankkeen merkittävä kansainvälinen kumppani on **ISEDIA Innovative solutions to eliminate domestic abuse** HORIZON-hanke, jossa TAU on työpaketin 5 Policy recommendations, johtaja. Mukana on 15 partneria Euroopasta. Hankkeen muita kansainvälisiä yhteistyökumppaneita ovat **WWP Work with Perpetrators European Network**, ja digitaaliseen väkivaltaan erikoistunut **DeS-talk Detect** ja **Stop Stalkerware and Cyberviolence Against Women** – EU-hanke (REC). Lisäksi hankkeen tutkijat ovat tieteellisinä asiantuntijoina kansallisissa ja kansainvälisissä väkivaltatutkimusverkostoissa, kuten **väkivaltatutkijoiden verkosto**, **Network on Gender and Violence** (ENGVI), **Committee of Interpersonal Violence – Societal and Cultural Perspectives** (IPVI) ja **Committee of European Conference of Domestic Violence** (ECDV).

4. Vastuullinen tiede

4.1. Tutkimuseettiset kysymykset, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, avoin tiede sekä kestävä kehitys hankkeessa

DIGISOS-hanke noudattaa vastuullisen tieteen periaatteita, tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjeita ja EU:n tietosuojalainsäädäntöä (GDPR) tutkimuksen kaikissa vaiheissa. Tutki-

muksessa noudatetaan kahta Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeistusta: 1) Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa ja 2) Ihmistieteisiin luettavien tutkimusalojen eettiset periaatteet. Tutkimukseen sovelletaan tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Hanke noudattaa WHO:n väkivaltatutkimusta ja turvallisuutta koskevia suosituksia (WHO 2001), ja kiinnittää erityistä huomiota tutkimukseen osallistuvien henkiseen ja fyysiseen turvallisuuteen. Hankkeessa tiedotetaan tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuudesta, osallistujien anonymiteetistä ja osallistumisen keskeyttämisen mahdollisuudesta tutkimuksen kaikissa vaiheissa. Tutkimuksen eettisyydestä pyydetään lausunto Tampereen yliopiston ihmistieteiden eettiseltä toimikunnalta. Turvakoteja koskevan tutkimuksen toteutukseen haetaan tutkimuslupa THL:ltä ja turvakodeilta THL:n ohjeiden mukaisesti.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: DIGISOS-hankkeen lähtökohtana on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen hankkeen kaikissa vaiheissa. Lähisuhdeväkivalta on tutkimuskohteena aihe, jossa vallankäyttö ja vahingoittaminen ovat läsnä sekä ihmisten välisissä suhteissa että käytännöissä ja rakenteissa, ja jossa intersektionaaliset erot ja erityisesti sukupuolten väliset valtasuhteet kärjistyvät. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on tutkimuksen merkittävä motiivi ja tavoite, joka läpäisee myös tutkimusryhmän arjen toimijuuden ja periaatteet sekä tutkimusryhmän keskinäisissä suhteissa että tutkimuksen tekemisen kaikissa vaiheissa. Hankkeessa tuotetaan tietoa, jolla edistetään yhdenvertaisuutta haavoittuvia ryhmiä tukemalla ja voimaannuttamalla sekä palvelujen tavoitettavuutta ja vaikuttavuutta edistämällä.

Avoin tiede: Tutkimuksen tuloksia julkaistaessa noudatetaan tieteellisen tiedon luonteeseen kuuluvaa avoimuutta ja vastuullista tiedeviestintää. Tutkimushanke on sitoutunut avoimeen julkaisemiseen. Jos tutkimusjulkaisut eivät ole avoimesti saatavilla, rinnakkaisjulkaisut tallennetaan tarkoituksenmukaisesti arkistoihin ja tietokantoihin (esim. Academia.edu tai ResearchGate). Yliopistot tarjoavat myös omia, helposti saatavilla olevia alustoja tutkimustulosten jakamista ja julkaisemista varten. Hanke tuottaa ja julkaisee läpinäkyvää, reflektiivistä tieteellistä tietoa ja tunnustaa muiden tutkijoiden saavutukset ja rakentavan kritiikin. Rahoituslähde ilmoitetaan julkaisuissa asianmukaisesti.

Kestävän kehityksen tavoitteet: Väkivaltaan puuttuminen on kestävän kehityksen edellytys. Hankkeessa huomioidaan kestävän kehityksen tavoitteet osana vastuullista tiedettä. DIGISOS-hanke tuottaa tietoa, joka mahdollistaa väkivallan vähentämisen, väkivallan osapuolten auttamisen ja väkivaltaan puuttumisen. Syrjinnän ja väkivallan vähentäminen kohdistuu paitsi ihmisten väliseen vuorovaikutukseen, myös institutionaalsiin käytäntöihin, järjestelmiin, yhteiskunnallisiin rakenteisiin ja väkivallan käyttämisen mahdollistaviin ideologisiin käytäntöihin. Väkivaltaan puuttumisen edistäminen koskettaa koko yhteiskuntaa ja edesauttaa merkittäväällä tavalla yhteiskunnallista muutosta kohti kestävää kehitystä ja ekososiaalista hyvinvointia.

5. Yhteiskunnalliset vaikutukset ja vaikuttavuus

5.1. Vaikutukset ja vaikuttavuus tiedeyhteisön ulkopuolella

Tutkimuksen lähtökohtana on sosiaalityön menetelmien ja palvelujärjestelmän kehittäminen sekä väkivallan kohteena olleiden eli haavoittuvien ryhmien osallisuuden ja toimijuuden vahvistaminen. Yhdessä työpaketit 1 ja 2 muodostavat kokonaisuuden, joka mahdollistaa erityisen

tuen tarpeen huomioimisen, vahingoittavien käytäntöjen paikantamisen ja ongelmien analysoimisen sekä hyvien käytäntöjen tunnistamisen, levittämisen ja käytäntöön juurruttamisen. Hankkeen tutkijat työskentelevät tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueiden väkivaltatyön koordinaattoreiden ja väkivaltatyön asiantuntijoiden kanssa, ja tuottavat sosiaalityön käyttöön digitaalisen väkivallan tunnistamista helpottavan seulontalomakkeen. Tuloksista kommunikoidaan akateemisen yleisön lisäksi (1) viranomaisille ja päättäjille, (2) sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteen ammattilaisille sekä (3) keskustelufoorumille ja julkisille areenoille. Tutkimuksen tulokset mahdollistavat haavoittuvien ryhmien tuen tarpeen ja turvan rakentumisen edellytysten huomioimisen hyvien käytäntöjen ja palvelujärjestelmän kehittämisessä.

6. Lähdeluettelo

- Bourdieu, P (1999) *The Weight of the World: Social Suffering in Contemporary Society*. Oxford & Cambridge: Cambridge University Press.
- GREVIO 2021 European Commission. General Recommendation No. 1 on the digital dimension of violence against women.
- Dragiewicz M, Burgess J, Matamoros-Fernandez A, Salter M, Suzor NP, Woodlock D & Harris B (2018) Technology facilitated coercive control: domestic violence and the competing roles of digital media platforms. *Feminist Media Studies*, 18(4), 609–625.
- Hakkarainen L (2019) Digitaalinen väkivalta parisuhteessa ja sen jälkeen. Opas väkivallan koki-jalle, ammattilaiselle ja läheiselle. Naisten Linja ry: Helsinki.
- Harris B A & Woodlock D (2019) Digital Coercive Control: insights from two landmark domestic violence studies. *British Journal of Criminology*, 59(3), 530–550.
- Henry N & Powell A (2016) Sexual Violence in the Digital Age: The Scope and Limits of Criminal Law. *Social & Legal Studies*, 25(4), 397–418.
- Hietamäki, J, Huttunen, M & Husso, M (2021) Gender differences in witnessing and the prevalence of intimate partner violence from the perspective of children in Finland. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 18(9), 4724.
- Holma, J & Nyqvist, L (2017) Väkivaltatyö miesten kanssa. Teoksessa: J. Niemi, H. Kainulainen & P. Honkatukia (toim.) *Sukupuolistunut väkivalta oikeudellisena ja sosiaalisena*. Vastapaino
- Holmes, MR, Richter, FGC, Votruba, ME, Berg, KA & Bender, AE (2018) Economic burden of child exposure to intimate partner violence in the United States. *J of Family Violence* 33 (4), 239–249.
- Husso, M, Kaittila, A, Hietamäki, J, Karhinen-Soppi, A & Tuominen, J (2021) Korona, koti ja kontrolli: väkivaltatyöntekijöiden näkemyksiä lähisuhdeväkivallan kohteina olleiden avun saamisen haasteista korona-aikana. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*, 58(3), 349–360.
- Husso, M (2003) *Parisuhdeväkivalta. Lyötyjen aika ja tila*. Tampere: Vastapaino.
- Husso, M, Virkki, T, Notko, M, Hirvonen, H & Eilola, J (toim.) (2017) *Interpersonal Violence: Differences and Connections*. London: Routledge. DOI:10.4324/9781315628509
- Husso, M, Notko, M, Virkki, T, Holma, J, Laitila, A & Siltala, H (2020) Domestic violence interventions in social and health care settings: Challenges of temporary projects and short-term solutions. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(23-24), 11461–11482.
- Husso, M, Karkulehto, S, Saresma, T, Laitila, A, Eilola, J & Siltala H (2021) *Violence, Gender and Affect; Interpersonal, Institutional and Ideological Practices*. Palgrave.
- Kruse, M & Sørensen, J & Brønnum-Hansen, H & Helweg-Larsen, K (2011) The health care costs of violence against women. *Journal of Interpersonal Violence*, 26(17), 3494–3508.
- Lakeus M & Keskinen L (2020) *Verkossa satutetut – Selvitys naisiin ja sukupuolivähemmistöihin*

- kohdistuvastan häirinnän seurauksista. Naisten Linja Suomessa ry.
- Linner Matikka, J (2020) Ei vain selviytyjä - väkivallasta toipujan tie. Ensi- ja turvakotien liitto.
- Marganski A & Melander L (2018) Intimate Partner Violence Victimization in the Cyber and Real World: Examining the Extent of Cyber Aggression Experiences and Its Association With In-Person Dating Violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 33(7), 1071–1095.
- McFarlane, J, Maddoux, J, Nava, A & Gilroy, H (2015) Abused women with children who are first-time users of a shelter or applicants for a protection order: Entry data of a 7-year prospective analysis. *Violence Against Women* 21(2), 249.
- Niklander, E, Notko, M & Husso, M (2019) Lähisuhdeväkivaltaan puuttuminen ja ammattilaisten koulutus sosiaali- ja terveydenhuollossa ja poliisissa. EPRAS hanke. 13/2019. Helsinki: THL.
- Nipuli, S (2019) Lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen ja ehkäisyn prosessit. Lähisuhdeväkivalta-työn hyvät käytännöt rakenteisiin. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2019/55. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Notko, M, Husso, M, Piippo, S, Fagerlund, M & Houtsonen, J (2021) Intervening in domestic violence: interprofessional collaboration among social and health care professionals and the police. *Journal of Interprofessional Care*, 36(1), 15–23.
- Nyqvist, L (2001) Väkivaltainen parisuhde, asiakkuus ja muutos. Ensi- ja turvakotien liitto.
- October, M & Laitinen HL (2022) Ohjeet kunnille ja hyvinvointialueille lähisuhdeväkivallan koordinaattorakenteiden ja lähisuhdeväkivallan vastaisen toiminnan järjestämiseksi. THL.
- Pew Research Center (2021) The State of Online Harassment.
- Piippo, S, Husso, M, Hirvonen, P, Notko, M & Glumbikova, K (2021) Institutional and affective practices of domestic violence interventions in social work: Malignant positioning of the victims. Teoksessa M. Husso, S. Karkulehto, T. Saesma, A. Laitila, J. Eilola & H. Siltala (toim.) *Gender, Violence and Affect; Interpersonal, Institutional and Ideological Practices*. Palgrave Macmillan.
- Piippo, S (2022) Lähisuhdeväkivallan kohtaamisen rakenteet, käytännöt ja toimijuus sosiaalityössä. *Dissertations in Social Sciences and Business Studies* n:o 282. Uni of Eastern Finland.
- Powell A & Henry N (2016) Technology-Facilitated Sexual Violence Victimization: Results From an Online Survey of Australian Adults. *Journal of Interpersonal Violence* 34(17), 3637–3665.
- Powell A & Henry N (2018) Policing technology-facilitated sexual violence against adult victims: police and service sector perspectives, *Policing and Society*, 28(3), 291–307.
- Sisäministeriö (2012). *Selvitys perhe- ja lapsensurmien taustoista vuosilta 2003-2012*. Sisäasiainministeriön julkaisu 35/2012. Helsinki: Sisäasiainministeriö.
- Siltala, H. (2021). Lähisuhdeväkivalta kansanterveydellisenä ongelmana : vaikutukset ja kustannukset suomalaisessa terveydenhuollossa. *Psykologia*, 57(2), 157–159.
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.
- Temple JR, Choi HJ, & Elmquist J (2016) The Temporal Association Between Traditional and Cyber Dating Abuse Among Adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, (45), 340–349.
- Tompson T, Benz J & Agiesta J (2013) *The Digital Abuse Study: Experiences of Teens and Young Adults*. MTV & Associated Press-NORC Center for Public Affairs Research.
- Woodlock D (2017) The Abuse of Technology in Domestic Violence and Stalking. *Violence Against Women*, 23(5), 584-602.
- Ybarra M, Price-Feeney M, Lenhart A & Zickuhr K (2017) Intimate partner digital abuse. Report 01.18.17. Data & Society research institute. CiPHR Center for Innovative Public Health Research.